

Een gezonde Gereformeerde Kerk in Hongarije zou voor heel het Oosten van Europa tot grooten zegen kunnen worden.

Waar zit de knoop?

„De Waarheidsvriend“ poogt nogmaals de waarheid te onthullen aangaande het verschil in het reformatorische streven van de Confessioneele en van de Gereformeerde-Bonders in de Hervormde Kerk.

Het zijn verstandige woorden, die ten volle duidelijk maken wat de Bonders niet zijn.

Edoch, het schijnt, dat zij den knoop niet zien, die moet worden losgemaakt, of anders... doorgehakt.

Wat wij bedoelen.

Men vraagt ons wel eens: Wat is het onderscheid tusschen den Gereformeerden Bond en de Confessioneele Vereeniging. En dan hebben we reeds herhaalde malen daar iets van gezegd.

Laat er ons nu weer iets van zeggen.

De Confessioneele maken den indruk, dat, als we maar gesteld hebben, straks heel het volk in de Ned. Hervormde Kerk zal vergaderd zijn en er in het midden van de Nederlandsche natie maar één Kerk zal wonen en wel de Ned. Hervormde Kerk. Heel het volk voor de Kerk behouden.

Heel de Ned. Hervormde Kerk gered. Wij hebben iets anders voor oogen.

Wij verlangen er naar, dat we een Gereformeerde Kerk in dezen lande zullen krijgen, die zich van hare belijdenis bewust, die belijdenis zal voorstaan en bewaren.

Gaat de Kerk dat doen, dan houdt zij op Volkskerk te zijn, in dien zin, dat heel het volk in haar midden zal gehouden worden. Want als we een Kerk krijgen, die zich haar Gereformeerde belijdenis bewust, ook naar die belijdenis zal spreken en handelen, zullen velen zich van die Kerk afkeeren. Men zal weigeren in die Kerk te laten doopen, in die Kerk belijdenis af te leggen, enz., enz.

Als de Kerk, de Hervormde (Geref.) Kerk echt een Gereformeerde Kerk wordt, is het met „een huis voor allemaal“ gedaan.

Natuurlijk.

Maar als we een bewuste Kerk krijgen, een echte Gereformeerde Kerk, dan zal haar invloed op het volk beginnen sterker te worden.

Dan is ze wat. Dan is ze Kerk. En dan mogen we verwachten, dat zij, haar roeping getrouw, daar staan zal als een pilaar onwankelbaarheid der Waarheid en een getrouwe getuige van Jezus Christus.

Daar dachten we weer aan, toen we in „Noord-Holl. Kerkblad“ lasen, dat een Duitsch professor, schrijvend over de nieuwe toestanden op kerkelijk terrein bij onze Oostelijke naburen, zich aldus heeft uitgedrukt: „We zullen waarschijnlijk in de toekomst, wat het getal betreft, veel kleinere Kerken zien dan vroeger. Maar nu pas, beginnen we weer Volkskerk te worden, dat wil zeggen: een Kerk te zijn, die in het volk, in het bewustzijn van de leden van het volk wortelt. Nu pas — het is als een wonderspreuk, dat dit juist in hetzelfde oogenblik voortvalt, waarin we ophouden de Kerk te zijn, die het volk geheel omvat.“

Zoo schrijft prof. G. Kittel, hoogleraar te Griefswahl. En als we dan bedenken, dat dit een orthodox Lutherisch man is, die altijd geleefd heeft bij de idee „landskerk“, met den vorst als oppersten bisschop en waartoe ongeveer al de Protestanten in z'n gebied, behooren, — dan is het getuigenis van zoo'n professor toch wel zeer merkwaardig.

Maarten van Rhijn.

„De Waarheidsvriend“ ontdekte nog andere dingen, die over oude, uitlegkundige, problemen licht kunnen ontsteken.

Het is de bekende voorman der N. C. S. V. die de volgende bijdrage levert tot „bevestiging“ van de waarheid der Schrift.

De Schrift bevestigt.

Neen, de Bijbel is tenslotte niet afhankelijk van de afbrekende critiek der menschen, ook niet van de bewijzen van echtheid, die men aanbrengt. De Bijbel heeft vastigheid in zichzelf. Het is Gods Woord, bekleed met autoriteit. En de Heilige Schrift, die het nu eeuwen uitgehouden heeft, zal het ook langer nog viithouden. Gods Woord bestaat in eeuwigheid.

Toch is het wel de moeite waard op te merken, hoe telkens in den laatste tijd als waarheid bevestigd wordt wat de Schrift ons leert. Opgravingen van verschillende aard bewijzen, dat wat in den Bijbel staat, historisch juist is, in weerwil van het feit, dat tal van geleerden al lange halden uitmaken, dat het reine fantasie was. Hoerlijk schittert dan uit de waarheid van Gods Woord. Zoo komen ook telkens nieuwe ontdekkingen, om de oude Waarheid getuigenis te geven. Dr. M. van Rhijn — waarbij niet een van de „zwaarste“ broeders — wijst daarop in „Bergopwaarts“, het lijfblad der Ethischen. Hij schrijft daar 'n stukje over: „Lukas 2 en het meeuwe onderzoek“ en zegt dan o.a., dat er tegen het begin van Lukas 2 vroeger vrij geregeld drie bezwaren werden ingebracht. In de eerste plaats zei men, dat er destijds geen volkstellingen geweest waren. In de tweede plaats beweerde men, dat het geen zin had, dat Jozef en Maria naar Bethlehem reisden, omdat zij toch even goed te Nazareth konden worden ingeschreven. Wat moesten zij heelemaal in Bethlehem? En in de derde plaats zei men, dat er destijds geen Cyrenius stadhouder over Syrië was geweest. Maar op het oogenblik staan de zaken hier heel anders!

De historische critiek — zoo zegt dr. Van Rhijn — heeft ons hier heel wat verder gebracht.

In de eerste plaats is namelijk gebleken, dat er hoogstwaarschijnlijk om de 14 jaren een dergelijke inschrijving plaats had. Men heeft zelfs tal van formulieren, zooals men die bij zulke tellingen gebruikte, gevonden. En het blijkt, dat op die formulieren en aangaande den man en aangaande de vrouw allerlei mededeelingen werden gedaan; ook wat betreft het huis en het bezit.

„Doordat wij zulke formulieren gevonden hebben“ — aldus dr. v. Rhijn — „weten wij nu ook, hoe het formulier, dat Jozef in Bethlehem invulde, er min of meer heeft uitgezien.“

Ook het andere bezwaar, n.l. dat Jozef en Maria bij een census niet naar Bethlehem behoeften te gaan, is onjuist gebleken. Men heeft o.a. een edict van den prefect van Egypte, Gajus Vibius Maximus, uit 104 na Christus gevonden, waarin bevolen wordt, dat alle menschen binnen zes weken naar hun eigen land moesten gaan om daar te zijn voor de telling. Met andere woorden, men ging naar de plaats waar men vandaan kwam. Het is dus volkomen begrijpelijk, dat Jozef en Maria naar Bethlehem gingen, want zij waren uit het geslacht van David.

Ten slotte is ook gebleken, dat Cyrenius destijds wel procurator was over Syrië. In Ptolemaïsch Antiochië heeft men een steen gevonden met een opschrift, waarnaar blijkt, dat Cyrenius destijds wel procurator was.

Uit dit alles zien wij dus, dat Lukas voortreffelijk op de hoogte was.

Verder maakt dr. Van Rhijn, deze opmerking: „Merkwaardig is ook, dat wij nu wellicht preciezer kunnen zeggen, wanneer Jezus geboren is. In Egypte had men hoogstwaarschijnlijk om de 14 jaren een dergelijke telling. Als wij nu bedenken, dat Palestina ook Romeinsch gebied was, dan is er alle reden aan te nemen, dat het daar precies zoo is geweest. Welnu, men heeft censuspapieren gevonden van 34 na Christus, misschien — dit staat niet geheel vast — van 20 na Christus, in ieder geval van 6 na Christus.“

Het is algemeen bekend, dat onze jaartelling niet geheel in orde is en dat Jezus vóór het begin onzer jaartelling geboren is. Trekken wij dus van 6 na Christus 14 jaren af, dan krijgen wij als geboortjaar van Jezus: 8 vóór Christus.

Als Jezus nu ongeveer dertig na Chr. gestorven is, dan is Jezus ongeveer 38 of 40 jaar geworden en is het begrijpelijk, dat de tegenstanders in Johannes 8 vers 57 zeggen: Gij hebt nog geen vijftig jaren.“

Dr. Kuyper reformator.

Van heeler harte stemmen wij in met hetgeen „De Heraut“ releveert over de reformatorische betekenissen van Dr. Kuyper.

In mijn artikelen over „De beweging der jongeren“ heb ik er vroeger reeds op gewezen, dat we voorloopig eigenlijk niet anders te doen hebben dan Dr. Kuyper beter te leeren kennen en zijn werk voort te zetten.

Als ons volk Kuyper maar verstond! Dan waren we al een heel eind verder!

Het is niet het minst aan zijn hoofdartikelen in „De Heraut“ te danken, dat de dogmatiek, die na in het praalgraf van de Moors commentarius perpetuus te zijn bijgezet, gelijk Prof. Geesink het even fraai als juist uitbrakte, weer herleeft en in nieuwe banen is geleid geworden. De kostelijke schatten onzer Belijdenis, die onder het stof der eeuwen bedolven lagen, werden niet alleen weer in volen luister te voorschijn gehaald, vertolkt in de taal van onze dagen en met de behoeften van onzen tijd in verband gebracht, maar er was een voortbouwen op het geleide fundament, een ontwikkeling van de beginselen, een dogmatische voortgang, zooals we sinds Calvijn niet beleefd hadden. Niet het minst aan deze dogmatische artikelen in „De Heraut“ is het te danken, dat het inzicht van ons volk in de waarheid is verdiept, dat tal van nieuwe gedachten uit de Schrift zijn ontleend, dat we ook geleerd hebben critiek te oefenen op wat in de Belijdenis onzer vaderen onjuist was. Prof. Bavinck moge in zijn Dogmatiek met al het rijke wetenschappelijke apparaat, daarin ons geboden, ons een meesterwerk van den eersten rang hebben nagelaten, maar zonder iets aan zijn verdiensten te kort te doen, die ook door ons blad steeds hoog gewaardeerd werden, mag toch wel gezegd worden, dat het schepend-geniale, dat een nieuw tijdperk inluidt, bij hem niet werd gevonden. Dat was de eigenaardige gave aan Dr. A. Kuyper geschonken en daarom is hij de reformateur van onze dogmatische ontwikkeling geworden.

En niet minder geldt ditzelfde van de leiding door hem in ons blad gegeven wat ons kerkelijk leven betreft. Er behoeft wel nauwelijks aan herinnerd te worden, dat de reformatie onzer Kerken, waardoor ze uit het diensthuis der Synodale organisatie werden uitgeleid, niet het minst aan zijn pers-arbeid in „De Heraut“ is te danken geweest. Hier nu kan men metterdaad spreken van een waarlijk reformatorische daad, die, al stollen we haar niet op één lijn met de reformatie der 16e eeuw, toch in de geschiedenis onzer Gereformeerde Kerken naast de Afscheiding in 1837 een der belangrijkste momenten vormde. En ook hier, al keerde men terug tot de Belijdenis onzer vaderen en tot de Kerkenorde door onze Kerken in haar Nationale Synodes opgesteld, was toch allerminst de bedoeling om in repristinatie, in het angstvallig kopiëren van hetgeen vroeger bestaan had, kracht te zoeken. Op het gebied van zending, van kerkrecht, van de inrichting van onzen eredienst en van wat niet al werden nieuwe banen ingelagen en nieuwe gezichtspunten geopend. En al mocht

niet alles wat „De Heraut“ aan reformatie voorstond of bepleitte, in ons kerkelijk leven gerealiseerd zijn geworden, toch zal de latere geschiedschrijver, die de historie onzer Kerken te boek stelt, den reformatorischen ontwikkelingsgang, dien onze Gereform. Kerken in de vorige eeuw doormaakten, vooral toeschrijven aan den reformatorischen ijver door Dr. A. Kuyper in ons blad ontwikkeld. En dat degenen, die na Dr. Kuyper's heengaan geroepen werden deze leiding over te nemen, niet ontrouw zijn geworden aan deze reformatorische mentaliteit, werd, gelijk we een vorig maal aanhaalden, ook door Dr. De Moor erkend. Niet het minst aan de actie van „De Heraut“ is het te danken, om nu slechts één voorbeeld te noemen, dat de uitbouw van onze Belijdenis, de revisie onzer Liturgie en de saamstelling van een nieuw catechetisch handboek door de Synode te Leeuwarden ter hand is genomen. Gebrek aan reformatorische mentaliteit kan men ons blad dus niet verwijten.

De goudmijn der beginselen.

Naar aanleiding van de hier en daar hinkende, maar overigens krachtige en frissche artikelen van br. Baas, begint het Geref. Jongelingsblad een polemiek, waarin „de jongeren“ worden getypeerd als schijn-reformatoren, op grond van de beschuldiging, dat zij het „niet noodig vinden in de onpeilbare schacht (der beginselen) af te dalen“.

Wie mijn artikelen betreffende dit onderwerp in ons blad gelezen heeft, weet dat de hier gemaakte tegenstelling valsch is.

Herhaaldelijk is gezegd, dat ware reformatie begint met terugkeer tot de vaderen.

Reformatie.

Een geliefkoosd woord onder de Gereformeerden. De laatste jaren niet het minst. 't Wordt nogal eens gebruikt. Nu bedoelen we niet een statistiek op te gaan maken, hoeveel keer 't voorkomt in het blad van dien naam.

Daar vindt ge het natuurlijk heel dikwijls. Deze periodiek stelde zich immers de zware taak reformatorische vragen te behandelen.

En natuurlijk is dan het veelvuldig voorkomen van dit woord geen maatslaf voor het leven dezer kwestie onder de gemeente. Met hetzelfde recht of liever even onbillijk zoude ge kunnen beweren, dat b.v. de zaak der jeugdorganisaties onder de Gereformeerden het meest urgent geacht moet worden, omdat ons blad, die 't meeste bespreekt, als wanneer ge het herzien der belijdenisschriften om de drie jaar het meest belangrijke probleem zoude noemen, omdat het den heer Baas geliefde in „De Reformatie“ hierover te spreken.

Zeggen we echter, dat de zaak van Reformatie in onze Kerken ernstige belangstelling heeft, dan bedoelen we daarmee niet anders dan dat ernstig denkende personen telkens hun stem over dit onderwerp verheffen.

Er is actie, die op „reformatie“ aandringt. Ook wij sluiten ons gaarne daarbij aan. En van heeler harte.

Mits wel verstaan worde, dat met „reformatie“ bedoeld wordt het terugroepen tot den eisch der beginselen, dat het dus een beweging is, die af komt uit den drang, dat meer uit het principe zal worden geleefd en gedacht. Deze ware reformatie wenscht dus, dat men zich nauw om de belijdenis der vaders zal scharen, dat staatkundig en politiek het heilloos spoor der opportunistische politiek wordt verlaten en zoo theoretisch als praktisch gevolgd worden de lijnen, door Groen en Kuyper uitgestippeld.

Immers wij, Gereformeerde jongelingen (want Geref. jongelingen leven immers mee) behoeven elkaar niet te vertellen, dat niet alles, wat als reformatorisch wordt aangediend en aan de markt gebracht, dien eere naam verdient. Niet alles, wat ons als zoodanig wordt voorgedrukt, werd verkregen, omdat dieper in den goudmijn der beginselen gegraven werd.

Velen komen aan, met iets, dat op de oppervlakte gevonden werd. Zij meenen, dat het niet noodig is in die onpeilbare schacht af te dalen.

Heel wat heel voort te komen uit reformatie-mentaliteit.

Maar daaronder treft ge surrogaten en namaak. De ylag dekt niet altijd de lading.

Wij meenen dan gerustelijk van schijn-reformatie te mogen spreken.

B. W.

KERKNIEUWS.

HERINNERING.

Uitelijk 2e Januari a.s. wordt gedisponeerd over het abonnementsgeld voor het 1e halfjaar 1923 (1 Januari—1 Juli).

In verband hiermede verzoecken wij onze abonnés, die gewoon zijn postwissel te zenden of te giroeren, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening no. 36000).

De Uitgevers.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

2e Exelormond, H. Euserink te Onstwedde en G. Mejer te Marum.
Maasluus (B), R. Hamming te Doorn en W. M. te Cointre te Wooldrugge.

Beroepen te:

Beiswijk, W. Moer, cand. te Londen.
Delft (als de pred. voor Solo), Dr. H. A. van Andel te Amsterdam.